

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ИКОНОМИКА – ШУМЕН

бул. „Симеон Велики” № 62, тел./факс 054 800 326
mail: pgi_shumen@abv.bg www.pgishumen.icon.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

Бистра Вацова

Директор на ПГ по икономика Шумен

П Р А В И Л Н И К

за дейността на училището
през учебната 2016-2017 година

Приет на ПС – протокол № 14 от 14.09.2016 година

Утвърден със Заповед № РД 13-7 от 15.09.2016 година на директора на
Професионална гимназия по икономика Шумен

Глава първа

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. (1) С този правилник се уреждат дейността и организацията на Професионална гимназия по икономика – град Шумен.

(2) Предназначен е :

1. да мотивира ученика и насочи интереса му към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
2. да осигури равен достъп до качествено образование и приобщаване на всеки ученик;
3. да гарантира равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на училищното образование;
4. да запази и развие българската образователна традиция и мотивира членовете на общоучилищния колектив към иновативност и ефективност в педагогическите практики и в организацията на образователния процес;
5. да осигури прозрачност на управлението.

Чл. 2. Професионална гимназия по икономика - гр. Шумен е неспециализирано държавно училище. Създадена на 15.09.1949 година с Постановление на МС № 7 като Търговска стопанска гимназия, от 1992 година се именува Техникум по икономика, а от 13.05.2003 г. - Професионална гимназия по икономика - гр. Шумен.

Училището има собствен кръгъл печат, печат с герб, карта за идентификация, единен държавен регистър на стопанските обекти - Булстат с № 00922843, Данъчен № 1270080495, банкова сметка при Търговска банка ОББ АД - град Шумен и счетоводен баланс към МОН - гр. София.

Чл. 3. Светското образование не допуска налагането на идеологически и религиозни доктрини на учениците, както и дискриминация на основата на пол, народност, етническа принадлежност и религия.

Чл. 4. (1) Официалният език в системата на училищното образование е българският.

(2) Усвояването на българския книжовен език е задължително за всички ученици, които се обучават в системата на училищното образование.

(3) Учителите са длъжни да преподават на български език и да подпомагат децата и учениците при овладяването и прилагането на книжовно езиковите му норми при обучението по всички учебни предмети, с изключение на Чужд език.

Глава втора

УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ

Раздел I

Училищна подготовка – същност и съдържание

Чл. 5. (1) Училищната подготовка е съвкупност от компетентности – знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на ученика в следващ клас, етап и/или степен на образование и свързани с постигане на целите на училищното образование.

(2) Училищната подготовка се придобива чрез обучение по учебни предмети или модули, а допълнителната подготовка – и чрез обучение или дейности в други форми.

Чл. 6. (1) Учебното съдържание в училищното обучение се групира в общообразователна подготовка и в професионална подготовка.

(2) Общообразователната подготовка се осъществява по учебни програми по всеки общообразователен учебен предмет за всеки клас, в които въз основа на съответните изисквания на ДОС за общообразователна подготовка се определят целите на обучението, учебното съдържание и резултатите от обучението.

(3) Професионалната подготовка обхваща компетентности, необходими за придобиване на професионална квалификация, както и за придобиване на правоспособност за професии,

Чл. 7. (1) Допълнителната подготовка обхваща компетентности, отговарящи на интересите на учениците и подкрепящи развитието на заложите им.

(2) Учебните предмети, модулите и дейностите, чрез които се придобива допълнителната подготовка, се предлагат от училището в зависимост от възможностите му, избират се от учениците според интересите им и се определят с училищните учебни планове.

Раздел II Учебен план

Чл. 8. (1) Учебният план разпределя учебното време между учебните предмети или модули за придобиване на училищната подготовка.

(2) Структурата на учебния план обхваща три раздела:

1. раздел А – задължителни учебни часове (ЗП);

2. раздел Б – избираеми учебни часове (ЗИП);

3. раздел В – факултативни учебни часове (СИП).

Чл. 9. (1) В задължителните учебни часове се осъществява обучение за придобиване на общообразователна и обща професионална подготовка.

(2) Общата и отрасловата задължителна професионална подготовка е единна за всички професионални направления и/или всички професии от съответно професионално направление при отчитане на спецификата им и включва теоретично обучение и практическо обучение.

(3) Специфичната задължителна професионална подготовка е за съответната професия и включва теоретично обучение и практическо обучение.

(4) Учебните програми за задължителна професионална подготовка се разработват въз основа на държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия и се утвърждават от Министъра на образованието и науката.

Чл. 10. (1) В избираемите учебни часове се осъществява обучение за придобиване на разширена общообразователна подготовка, отрасловата, специфичната и разширената професионална подготовка.

(2) Избираемите учебни часове (ЗИП) осигуряват усвояването на знания и умения на по-високо равнище по учебните предмети от културно-образователните области и/или от професионалната подготовка съобразно интересите и индивидуалните възможности на учениците, както и възможностите на училището. Минимален брой ученици в група 11, сборни групи от различни паралелки не се сформират. Учебните програми за ЗИП се разработват от съответния учител, съгласуват се с експертите в РУО и се утвърждават от Началника на РУО.

Чл. 11. (1) Във факултативните учебни часове се осъществява обучение за придобиване на допълнителната подготовка.

(2) Факултативни учебни часове (СИП) осигуряват обучение освен по учебните предмети от културно-образователните области и по други области и дейности, предложени на учениците за избор, и се провежда извън задължителните учебни часове. Учебните програми се разработват от съответния учител и се утвърждават от Директора.

Чл. 12. (1) Желанието за обучение в ЗИП и СИП се декларира в писмен вид в срок един месец преди края на предходната учебна година.

(2) Групите за избираеми учебни часове (ЗИП) и факултативни учебни часове (СИП), както и учителите, които ще ги водят, се утвърждават от Директора на гимназията, след като бъдат приети на Педагогически съвет.

Чл.13. (1) Училищният учебен план съдържа наименованията на учебните предмети, включени в задължителната подготовка; разпределението на учебните предмети по класове; годишния или седмичния брой часове за изучаването на учебните предмети по задължителната, задължително избираемата и факултативна подготовка, график на учебната година и описание на организацията на обучението в съответното училище.

(2) Училищните учебни планове се приемат с решение на Педагогическия съвет и се одобряват от Началника на РУО.

Чл. 14. Учебната програма определя по всеки учебен предмет и за всеки клас целите на обучението, учебното съдържание и очакваните резултати от обучението.

Чл. 15. (1) Усвояването на знанията и придобиването на умения и професионални компетенции при училищното обучение се подпомага от учебници и учебни помагала.

(2) Изискванията към съдържанието и оценяването на учебниците, както и изискванията към учебните помагала се определят с държавните образователни изисквания за учебниците и учебните помагала.

Раздел III Организационни форми

Чл. 16. (1) Училищното образование се организира в последователни класове.

(2) Класовете се означават с римски цифри във възходящ ред.

(3) Продължителността на обучението в един клас е една учебна година за всички форми на обучение с изключение на случаите, предвидени в ЗПУО за индивидуалната и самостоятелната форма на обучение.

Чл. 17. (1) Учениците, записани за обучение в даден клас в дневна форма на обучение, в зависимост от броя им, се организират в паралелки.

(2) Паралелките от един клас се обозначават с буквите на българската азбука, които се поставят след номера на класа.

(3) В зависимост от особеностите на учебния предмет или модул паралелката може да се дели на групи или да се организират сборни групи от различни паралелки от един клас или от различни класове.

Чл.18. (1) Броят на учениците в паралелка и деленето на паралелките на групи се определят с Наредба № 7 от 29.12.2000 год. на Министъра на образованието и науката.

(2) В началото на учебната година Директорът определя със заповед класните ръководители на всички паралелки. Класният ръководител организира и провежда часа на класа, извънкласните дейности с учениците и води задължителната учебна документация за съответната паралелка.

Чл. 19. При условията на ЗПУО за ученик от паралелка може да се организира и индивидуално обучение по отделен учебен предмет или модул.

Раздел IV Учебно и неучебно време

Чл. 20. (1) Училищното образование се организира в учебни години, които включват учебно и неучебно време.

(2) През учебната година учениците ползват есенна, коледна, междусрочна, пролетна и лятна ваканция.

(3) Продължителността на ваканциите, с изключение на лятната и други неучебни дни, началото и края на втори учебен срок се определят със заповед на Министъра на образованието и науката.

(4) Директорът на училището след решение на педагогическия съвет може да обявява до три учебни дни в една учебна година за неучебни, но присъствени, като единият е по повод Патронния празник на гимназията и за взетото решение се уведомява началника на регионалното управление на образованието.

Чл. 21. (1) Учебната година започва на 15 септември и е с продължителност 12 месеца.

(2) Учебните занятия са с продължителност не повече от 38 и не по-малко от 31 учебни седмици и се разпределят в два учебни срока.

(3) Продължителността на първия учебен срок е 18 учебни седмици.

(4) Продължителността на учебната седмица е 5 учебни дни.

Чл.22. (1) Броят на задължителните учебни часове за една учебна седмица не може да бъде повече от 32 учебни часа.

(2) Часът на класа и часът за спортни дейности се включват в седмичното разписание на учебните занятия извън броя на задължителните учебни часове.

Чл.23. (1) Обучението е организирано на две смени, като продължителността на учебния час за VIII - XII клас е 40 минути.

(2) Продължителността на учебните часове по учебна практика е 45 минути и се вземат слети по два.

(3) Учебният ден започва в 7.30 часа и приключва в 19.10 часа.

Чл. 24. При непредвидени и извънредни обстоятелства продължителността на всеки учебен час по чл. 23, ал. 1 може да бъде намалена до 20 минути от директора на училището със заповед, съгласно чл. 8 от Наредбата за организация на дейностите в училищното образование.

Чл. 25. След всеки учебен час е осигурена почивка на учениците по график, приет на ПС.

Чл. 26. Седмичното разписание се разработва в съответствие с изискванията на министъра на здравеопазването и се утвърждава със заповед от директора на училището не по-късно от 3 дни преди началото на всеки учебен срок.

Чл. 27. За определен учебен ден директорът на училището може със заповед да определи различно от утвърденото седмичното разписание разпределение на учебните часове при предвидените в Наредбата за организация на дейностите в училищното образование обстоятелства.

Чл. 28. (1) По време на учебната година в зависимост от темите в учебното съдържание учениците могат организирано да посещават различни културни и научни институции, прояви и мероприятия в рамките на учебните часове и за сметка на учебното съдържание.

(2) Учителят, организиращ мероприятията, подава писмен доклад до директора на училището, придружен с декларации на родителите, удостоверяващи съгласието им не по-късно от 10 дни преди посещението.

Раздел V

Форми на обучение

Чл. 29. Училището организира обучение в:

1. дневна форма;
2. самостоятелна форма.
3. индивидуална форма.
4. комбинирана.

Чл. 30. (1) Обучението в дневна форма се организира в паралелки и групи.

(2) Обучението в самостоятелната и в индивидуалната форма се организира за отделен ученик.

(3) Обучението в комбинираната форма се организира в паралелки и в групи, а за отделни учебни предмети – за отделен ученик.

Чл. 31. (1) Формата на обучение се избира от ученика при условията на чл. 12, ал. 2 на ЗПУО.

(2) За записване или промяна на формата на обучение за конкретна учебна година ученикът при условията на чл. 12, ал. 2 на ЗПУО подава заявление до директора на училището.

Чл. 32. (1) Ученици, които се обучават в дневна, индивидуална, самостоятелна или в комбинирана форма на обучение, могат да променят формата на обучението си преди началото на учебната година.

(2) Промяната на формата на обучение се допуска и по време на учебната година, когато се преминава:

1. от дневна в индивидуална, самостоятелна или в комбинирана форма на обучение;
2. от комбинирана в дневна форма на обучение;
3. от индивидуална към дневна,

(3) Извън случаите по ал. (2) промяната на формата на обучение се разрешава от началника на регионалното управление на образованието по подадено заявление от родителя/настойника или по искане на директора на училището.

Чл. 33. (1) Дневната форма на обучение се организира за паралелки или групи в учебни часове през учебния ден и включва обучението на учениците по учебни предмети или модули.

(2) В дневната форма на обучение се включват спортните дейности и часа на класа.

Чл. 34. (1) Самостоятелната форма на обучение е неприсъствена форма, при която учениците се подготвят самостоятелно и се явяват на изпити по учебни предмети съгласно училищния учебен план.

(2) В самостоятелна форма може да се обучават:

1. ученици в задължителна училищна възраст, които по здравословни причини, удостоверени с медицински документ, издаден от съответната експертна лекарска комисия, определена в Закона за здравето, не могат да се обучават в дневна форма;

2. ученици в задължителна училищна възраст – по желание на ученика или родителя, по реда на чл. 12, ал. 2 от ЗПУО, след решение на експертна комисия, създадена към регионалното управление на образованието;

3. ученици с изявени дарби;

4. Ученици обучавани в дневна форма със санкция от ПС по чл. 199 ал1, т.5 от ЗПУО.

5. лица, навършили 16 години.

Чл. 35 (1) Ученици, които следва да се обучават в самостоятелна форма на обучение при условията на чл. 34, ал. 2, т. 1- 4 както и ученици, навършили 16 годишна възраст и желаещи да променят формата си на обучение от дневна в самостоятелна, подават писмено заявление до Директора на училището.

(2) Заявлението се подава в началото на всяка учебна година и се утвърждава със заповед на директора.

(3) Заявлението за записване в самостоятелна форма на обучение може да се подаде и до 20 учебни дни преди изпитна сесия, определена в правилника за дейността на училището с изключение на учениците по чл. 34, ал. 2, т. 2 .

(4) За промяната на формата на обучение Директорът на училището издава заповед.

Чл. 36. (1) Учебната година за самостоятелна форма на обучение съвпада с учебната година за дневна форма на обучение .

(2) За лицата по чл. 34, ал. 2, т. 5 се допуска обучение за завършване на два класа в една година, ако са заявили това свое желание при подаване на заявлението по чл. 35, ал. 2, ал.3. Те полагат изпити за следващ клас само ако успешно са положили всички изпити, предвидени за завършване на предходния клас.

Чл. 37. (1) Ученици от самостоятелна форма на обучение се подготвят самостоятелно и се явяват на изпити по учебните предмети, съгласно училищния учебен план в рамките на три изпитни сесии /по избор/ през учебната година:

I сесия – 15-30 ноември;

II сесия – 20 януари -5 февруари;

III сесия – 1-15 юли;

IV сесия – 25 август – 10 септември

(2) Заявленията за явяване на изпити се подават по образец на училището най-късно до 10 дни преди началото на сесията;

(3) Изпитите се провеждат в съответствие с Наредба № 3 на МОН от 15.04.2003 година за системата за оценяване.

(4) Условията и редът за организиране и провеждане на изпитите се определят със заповед на Директора на училището.

(5) В един ден не може да се провеждат изпити по повече от един учебен предмет за ученик.

(6) Ученик, обучаващ се в самостоятелна форма на обучение, който не се яви на трите изпитни сесии през учебната година, прекратява обучението си с решение на Педагогическия съвет.

Чл. 38. (1) Индивидуалната форма на обучение включва индивидуални учебни часове и текущо оценяване или изпити за определяне на срочна или годишна оценка, определени от държавния образователен стандарт за оценяването на резултатите от обучението на учениците.

(2) Индивидуалната форма на обучение може да се организира за:

1. ученици, които по здравословни причини, удостоверени с медицински документ, издаден от съответната експертна лекарска комисия, определена в Закона за здравето, не могат да се обучават в дневна или комбинирана форма за повече от 30 последователни учебни дни;

2. ученици, които по семейни причини желаят да завършат в други срокове обучението си за един или повече класове;

3. ученици с изявени дарби;

(3) Директорът на училището изготвя и утвърждава индивидуален учебен план, разработен по чл. 95 на ЗПУО и държавния образователен стандарт за учебния план.

(4) За обучението в индивидуална форма на обучение се изготвя седмично разписание на основата на индивидуалния учебен план, което се утвърждава от директора на училището.

(5) Учениците по ал. 2 се записват в определен клас и паралелка.

(6) Индивидуалните учебни часове се провеждат в училището. В случаите по ал. 2, т. 1, когато ученикът не може да посещава училището, учебните часове се организират в домашни или болнични условия.

Чл. 39. (1) Комбинираната форма на обучение включва обучение при условията и по реда на дневна форма и индивидуално обучение по един или няколко учебни предмета от училищния или индивидуалния учебен план.

(2) Комбинираната форма на обучение може да се организира за ученици с изявени дарби удостоверени с документи;

Раздел VII

Оценяване на резултатите от обучението на учениците

Чл. 40. (1) Оценяването е процес на установяване и измерване на постигнатите резултати от обучението и нивото на подготвеност на учениците за бъдещата им реализация.

(2) Основните цели на оценяването са:

1. диагностика на индивидуалните постижения и на напредъка на ученика и определяне на потребностите му от учене и на областите, в които има нужда от подкрепа;

2. мониторинг на образователния процес за прилагане на политики и мерки, насочени към подобряване качеството на образование.

Чл. 41. (1) Знанията и уменията на учениците при училищното обучение се оценяват чрез текущи и периодични проверки, както и чрез изпити, съгласно Наредба № 3 от 15.04.2003 год. на МОН за системата на оценяване.

(2) Формите за проверка и оценка са устни, писмени и практически.

(3) Устните изпитвания могат да се организират като индивидуални периодични или общи периодични проверки и оценяващият е длъжен да мотивира устно оценката си пред ученика.

(4) Писмените изпитвания могат да се организират като индивидуални или като общи периодични проверки.

(5) Контролната работа е общо писмено изпитване, при което се оценяват постигнатите резултати от учениците след приключване на обучението по завършена част от учебното съдържание по учебния предмет и се провежда за не повече от един учебен час.

(6) Класната работа е общо писмено изпитване, при което се оценяват постигнатите резултати от учениците по учебния предмет в края на учебния срок.

(7) Класна работа се провежда по БЕЛ, математика и чужди езици.

(8) Класната работа се провежда за един учебен час с изключение на класната работа по БЕЛ и по чужд език, които се провеждат в два слети учебни часа.

Чл. 42. (1) Текущата и периодична проверка се осъществява от учителите системно и ритмично през първия и втория учебен срок чрез избрани от тях форми за проверка и оценка.

(2) Графикът за контролните и класните работи се изготвя по предложение на учителите по съответните учебни предмети, утвърждава се от Директора на училището в началото на всеки учебен срок и се свежда до знанието на всички ученици и родители.

(3) Знанията и уменията на учениците могат да се проверяват от упълномощени длъжностни лица от Регионалното управление по образованието и от Министерството на образованието и науката.

(4) Проверката и оценката на знанията и уменията на учениците при явяване на приравнителни изпити и изпити за промяна на оценката се осъществява от училищни изпитни комисии, назначени със заповед на Директора на училището по утвърден график.

Чл. 43. (1) Знанията и уменията на учениците при училищното обучение се оценяват с отличен /6/, много добър /5/, добър /4/, среден /3/ и слаб /2/ и съгласно държавното образователно изискване за системата на оценяване.

(2) В случаите, когато знанията и уменията на учениците се оценяват по друг начин, оценките им се приравняват към оценките по ал. 1.

Чл. 44. (1) Текущите, срочните и годишните оценки се вписват в ученическата книжка и в дневника на класа. Срочните и годишните оценки се вписват в личния картон на ученика.

(2) Изпитващият учител вписва оценките от изпитите в съответните изпитни протоколи, а от поправителните изпити и в дневника на класа, а класният ръководител ги нанася в личния картон на ученика и в бележника.

Чл. 45. Условието и редът за осъществяване на проверката и оценката на знанията и уменията на учениците се определят съгласно държавните образователни изисквания за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план, за професионалното образование и обучение, за обучението на деца с хронични заболявания и/или със специфични образователни потребности и за системата на оценяване.

Раздел VIII

Завършване на клас, етап и степен на образование

Чл. 46. (1) Ученикът завършва класа, ако по учебните предмети от задължителната и задължително избираемата подготовка има годишна оценка най-малко среден /3/.

(2) Ученици, които имат годишна оценка слаб /2/ по учебни предмети от задължителната или задължително избираемата подготовка, полагат поправителни изпити по тях, но на не повече от две редовни поправителни сесии през учебната година. Редовните поправителни сесии се провеждат :

За VIII - XI клас:

I сесия – 1 – 15 юли;

II сесия – 25 август – 10 септември;

За ученици от последен гимназиален клас :

I сесия - м. май – до две седмици след приключване на редовните занятия в съответната учебна година.

II сесия – 20 януари -5 февруари

III сесия – 25 август – 10 септември;

(3) Ученици, които по здравословни причини, удостоверени с медицински документ, не са се явили на поправителни изпити в сесиите по ал. 2, могат да се явят на допълнителна поправителна сесия по ред, определен със заповед на МОН, но не по-късно от 10 октомври.

(4) Ученик, който има оценка слаб /2/ по учебен предмет или модул, полага изпит за промяна на оценката по учебния предмет или модул. Ученик, който не се е явил или не е положил успешно изпита за промяна на оценката, повтаря класа.

(5) 1. на ученик, предложен за оформяне на срочна оценка по определени предмети чрез изпит, при неявяване по неуважителни причини, такава не се оформя.

2. родителят /настойник/ е длъжен да уведоми ръководството на училището в деня на изпита, когато ученикът не се е явил по уважителни причини. Документът, с който се удостоверява това се представя до 3 дни от датата на издаването му.

(6) Годишна оценка не се оформя при неоформена срочна оценка.

(7) Учениците повтарят класа и в случаите, когато в края на учебната година нямат оформена оценка, без да са налице уважителни причини за това.

Чл. 47. Учениците от последния гимназиален клас, които имат оценка слаб /2/ по учебни предмети от задължителната или задължително избираемата подготовка на редовните и/или на допълнителната поправителни сесии или не са се явили на поправителни изпити, не повтарят класа. Те могат да се явяват без ограничения на броя изпитни сесии при условия и по ред определен в ЗПУО и в този правилник.

Чл. 48. Ученици, които се обучават в самостоятелна форма на обучение, при повтарянето на класа се явяват на изпити само по учебните предмети, по които имат оценка слаб /2/ или не са се явили на поправителните изпити.

Чл. 49. (1) Учениците имат право еднократно да се явят на не повече от три изпита за промяна на оценката по учебни предмети след приключване на учебните занятия за последния клас от съответната степен на образование.

(2) Изпитите по ал. 1 се полагат при условия и по ред, определени със заповед на Директора на училището, върху учебното съдържание за съответния клас или при условията и по реда за провеждането на държавните зрелостни изпити.

(3) Получената оценка от изпит по ал. 1 е окончателна. Когато получената оценка е слаб /2/, ученикът се явява на поправителен изпит по реда на чл. 46, ал. 2. от този правилник

Чл. 50. Учениците, успешно завършили XII клас, стават зрелостници и придобиват право да се явят на държавни зрелостни изпити и на държавен изпит за придобиване на професионална квалификация.

Чл. 51. (1) Придобиването на средно образование се удостоверява с диплома за средно образование, в която се вписва и общият успех. Дипломата за средно образование е окончателна и дава право за продължаване на образованието.

(2) Зрелостниците по чл. 132, ал. 3 от ЗПУО освен диплома за средно образование получават и свидетелство за професионална квалификация при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 52. За ученици, застрашени от отпадане, училището с помощта на РУО, на Министерството на образованието и науката, училищното настоятелство и обществения съвет създава допълнителни образователни възможности чрез:

1. прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите и стимулиращи мотивацията на ученика;
2. учебни предмети, модули и дейности, чрез които се придобива допълнителна подготовка от учениците;
3. дейности съобразно техните интереси, способности, компетентности и изява в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта.

Раздел IX

Постъпване и преместване на ученици

Чл. 53. (1) В училището могат да продължат обучението си ученици, завършили основно образование.

(2) Учениците се приемат при условия и по ред, определени с държавен образователен стандарт за организация на дейностите в училищното образование.

Чл. 54. Балът за класиране на учениците след завършено основно образование, се формира с решение на ПС.

Чл. 55. Учениците, постъпили в училището след завършен седми клас, в края на осми клас получават Свидетелство за завършено основно образование.

Чл. 56. (1) Ученици могат да се преместват в паралелка на същото или в друго училище спазвайки изискванията на ЗПУО и Наредба за организация на дейностите в училищното образование при наличие на свободни места в приемащото училище.

(2) За свободни места се считат местата до утвърдения държавен план - прием, които включват:

1. незаетите места;

2. освободените през учебната година места.

(3) Свободните места се обявяват от Директора в тридневен срок от освобождаването им в училището и в Регионалното управление на образованието на Министерството на образованието и науката.

(4) Преместването на ученици се извършва, както следва:

1. от VII до X клас включително не по-късно от 30 учебни дни преди края на всеки учебен срок;

2. в XI клас не по-късно от 30 учебни дни преди края на всеки учебен срок по същия профил при условия, че задължителните профилиращи предмети са еднакви или по същата специалност от професия;

3. в XII клас не по-късно от 30 учебни дни преди края на първия учебен срок по същия профил при условия, че задължителните профилиращи предмети са еднакви или по същата специалност от професия;

(5) Учениците от XI клас могат да се преместват след успешно завършен клас като при преместването си не могат да сменят профила и задължителните профилиращи предмети, които са изучавали, както и специалността от професията.

(6) Премествания извън случаите по ал. 4 и ал. 5 се разрешават от началника на регионалното управление на образованието на територията, на която се намира приемащото училище, като се представят документи, удостоверяващи причините за преместването.

Чл. 58. Учениците могат да се преместват при условията на предходния член над утвърдения държавен план - прием в следните случаи:

1. по социални или здравословни причини;

2. при смяна на местоживеенето поради смяна на местоработата на родителите или попечителите.

Чл. 59. Учениците се преместват при спазване на предвидените в ЗПУО и чл. 108 от Наредба за организация на дейностите в училищното образование, условия и ред.

Чл. 60. (1) Когато ученикът трябва да се явява на приравнителни изпити по чл. 148, ал. 2 от ЗПУО, те се организират по ред и условия, определени от директора на приемащото училище.

(2) Ученикът има право да се яви на една редовна сесия и две поправителни.

Глава осма

ПРИЗНАВАНЕ, ПРИРАВНЯВАНЕ И ВАЛИДИРАНЕ НА РЕЗУЛТАТИ ОТ УЧЕНОТО

Чл. 61. (1) Валидирането е установяване на съответствието на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение или самостоятелно учене, с държавните образователни изисквания за придобиване на квалификация по професии и признаване на степен на професионална квалификация по професия или на квалификация по част от професия.

(2) Валидирането се осъществява по професии и специалности, включени в Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл.6 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) и в изпълнение на Наредба №2/13.11.2014 год. за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности, издадена от министъра на образованието и науката.

(3) Валидиране се извършва по професии, по които е провеждала или провежда обучение ПГИ – гр. Шумен.

(4) Право на валидиране имат лица, които притежават необходимото образователно равнище, определено в чл. 40, ал.3 от ЗПОО.

(5) Установяване на придобитите от лицето професионални знания, умения и компетентности, заявени за валидиране, се извършват чрез процедурите, посочени в Наредба №2/13.11.2014год. за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности.

(6) Процедурите по валидиране се организират след подадено от лицето заявление по образец до директора, придружено с необходимите документи, посочени в чл.13, ал.2 на

Наредба №2 за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности.

(7) За извършване на процедурите по валидиране се сключва договор между ПГИ – гр. Шумен и лицето-заявител, в който се уреждат правата и задълженията на страните, организацията, провеждането материалното и финансовото осигуряване.

(8) Процедурите по валидиране могат да се финансират със средства от физически лица, от юридически лица, от програми и проекти, финансирани с национални и регионални средства, със средства от европейските структурни фондове или със средства от европейското икономическо пространство.

(9) Валидирането приключва с полагане на Държавни изпити, съгласно чл.15 от Наредба №2/13.11.2014г за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности.

(10) Лицето-заявител:

1. по свое желание може да прекъсне процедурите по валидиране по всяко време, като подаде заявление за това до ПГИ - гр.Шумен.

2. не подало заявление по т.1, но повече от шест месеца не изпълнява предвидените по план-графика процедури, се счита за прекъснало валидирането.

Чл. 62. Завършването на клас и на степен на образование, както и придобиването на професионална квалификация в различните форми на обучение се удостоверява с едни и същи по вид документи съгласно държавното образователно изискване за документите за системата на народната просвета, които дават равни права на завършилите.

Чл. 63. Признаването на степен на професионална квалификация или професионална квалификация по част от професия се извършва чрез издаване на свидетелство за валидиране на степен на професионална квалификация или удостоверение за валидиране на професионална квалификация по част от професия, след успешно положени изпити.

Глава девета

УЧЕНИЦИ

Раздел I

Основни права и задължения

Чл. 64. (1) Ученик е този, който е записан в училище за обучение за завършване на клас.

(2) Ученик се отписва от училището, когато:

1. се премества в друго училище;

2. се обучава в дневна или комбинирана форма и не е посещавал училище по неуважителни причини за период, по-дълъг от два месеца;

3. се обучава в самостоятелна или индивидуална форма и не се е явил да положи съответните изпити в три поредни сесии.

(3) В случаите по ал. 2, т. 2 и 3, когато ученикът е в задължителна училищна възраст, директорът на училището уведомява съответната общинска администрация, регионалното управление на образованието и органите за закрила на детето.

Чл. 65. (1) Учениците имат следните права:

1. да бъдат обучавани и възпитавани в здравословна, безопасна и сигурна среда;

2. да бъдат зачитани като активни участници в образователния процес;

3. да избират профила и професията;

4. да избират между учебните предмети или модули, предложени от училището за изучаване в избираемите /ЗИП/ и във факултативните учебни часове /СИП/;

5. да получават библиотечно-информационно обслужване;

6. да получават информация относно обучението, възпитанието, правата и задълженията си;

7. да получават обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;

8. да бъдат информирани и консултирани във връзка с избора на образование и/или професия;

9. да участват в проектни дейности;

10. да дават мнения и предложения за училищните дейности, включително за избираемите /ЗИП /и за факултативните /СИП/учебни часове;

11. да бъдат поощрявани с морални и материални награди.

(2) Учениците имат право да получават стипендии при условия и по ред, определени от Министерския съвет.

Чл. 66. (1) Учениците, за които е противопоказно участието в часовете по спортни дейности и в часовете по физическо възпитание и спорт, имат право да бъдат освободени от тях, чрез протокол на ЛКК по профила на заболяването или Експертно решение на РЕЛКК или НЕЛКК, която има предназначение да определя инвалидността на деца до 16 години, ако ученикът е освидетелстван вече от РЕЛКК.

(2) Родителите/настойниците на учениците подават декларация, в която посочват къде ще пребивават децата им във времето, определено за тези часове: в салона, библиотеката, класната стая или при педагогическия съветник.

(3) Учениците участват в училищния живот и в организационното развитие на училището чрез различни форми на ученическо самоуправление на ниво паралелка и училище.

Чл. 67. (1) Учениците имат следните задължения:

1. да присъстват и да участват в учебните часове;

2. да съхраняват авторитета на училището и училищната общност и да допринасят за развитие на добрите традиции;

3. да зачитат правата, честта и достойнството на другите, както и да не прилагат физическо и психическо насилие;

4. да носят униформеното облекло или другите отличителни знаци на училището, както следва:

а/ Празнична униформа – бяла риза с дълъг или къс ръкав, черна вратовръзка, отличителен знак на гимназията и тъмен панталон или пола, изработени от всякакъв вид плат с изключение на дънков плат;

б/ ежедневно облекло – дълги панталони, дънки или поли /класически модел/. Забраняват се дрехи с дълбоки деколтета, откриващи кръста и бельото; посещенията на училище с тежък грим. Няма да се допускат ученици по потници, шалвари, джапанки, шапки и други неподходящи дрехи и аксесоари. Елемент към ежедневното облекло е значка, поставена в лявата част на гърдите.

в/ във физкультурния салон се влиза и играе със спортен екип и гуменки.

5. да използват тетрадки, моливници и други пособия, които имат естетичен вид и не съдържат агресивни послания;

6. да не участват в хазартни игри, да не употребяват тютюн и тютюневи изделия, алкохол и наркотични вещества;

7. да не носят оръжие, както и други предмети, които са източник на повишена опасност;

8. да носят ученическата си лична карта в училище и извън него;

9. да представят на своите родители и на педагогическите специалисти ученическата си книжка;

10. да спазват правилника за дейността на Професионална гимназия по икономика;

11. да не възпрепятстват със своето поведение и постъпки нормалното протичане на учебните часове;

12. да не използват мобилните си телефони по време на учебните часове. При необходимост и с разрешение на учителя може да ползват технически и електронни средства по време на час;

13. да не бъдат на обществени места без придружител в съответствие с изискванията на Закона за закрила на детето;

14. да опазват материално-техническата база и чистотата на територията на училището. Ученик, който повреди училищно имущество, носи материална отговорност в седемдневен срок да възстанови повредената вещ. Когато не се установи виновен ученик, отговорност

носят двата класа, учещи в класната стая, като възстановяват вещта или сумата, определена от комисията по вътрешния ред със съдействието на класните ръководители;

15. след едномесечен срок да връщат взети книги и списания от библиотеката. При загубване на книга възстановяват щетите съгласно правилника на библиотеката.

(2) Да подадат писмено заявление до директора на училището до 30 юни за избор на спортните дейности от определените, според чл. 92, ал. 1 от ЗПУО и чл. 28 от Наредба за организация на дейностите в училищното образование.

(3) Да направят класни, съгласно график, изготвен в началото на всеки срок. На ученик, който не е направил класна работа по неуважителни причини на определените дати, срочна оценка се оформя чрез явяване на изпит. Ученици, отсъстващи по уважителни причини, подават молба до директора, като прилагат документ, удостоверяващ причината за отсъствие. Директорът със заповед насрочва допълнителна дата.

(4) Да не допуска прояви на измама:

1. преписване от подготвени материали и/или интернет - при установяване на такива случаи работата на ученика се анулира.

2. преписване от съученици по време на контролна работа и изпити - при установяване на такива случаи работите на ученика, за когото е установено че преписва и на ученика, дал материали за преписване, се изземват и се анулират.

3. вписване и поправка на оценки в училищната документация;

4. представяне на фалшиви извинителни бележки.

(5) Изпълняват дежурства по утвърден от класния ръководител график.

1. дежурните ученици са двама и си разпределят задълженията и носят отличителни табели.

2. следят и отговарят за хигиената и опазване на имуществото в класната стая или кабинета.

3. отговарят за готовността на класа за началото на часа.

4. при отсъствие на преподавател поддържат връзка с ръководството за евентуални промени в разписанието на учебните часове за деня.

5. в началото и в края на учебните занятия проверяват състоянието на класната стая, като при възникнали нарушения и нанесени материални щети незабавно уведомяват дежурния учител на етаж.

6. по време на междучасие следят за опазване реда и материално-техническата база, намираща се в коридорите срещу съответната класна стая или кабинет.

Чл. 68 Неизпълнението на задълженията, предвидени в ЗПУО и в този правилник е нарушение на училищната дисциплина, за което учениците носят съответна отговорност.

Раздел II

Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

Чл. 69. (1) Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всеки ученик и на разнообразието от потребности на всички ученици чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на учениците във всички аспекти на живота на общността.

(2) Подкрепата за личностно развитие осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията на учениците.

(3) Подкрепата за личностно развитие се предоставя в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик.

Чл. 70. (1) За организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие със заповед на директора на училището в началото на всяка учебна година се определя координатор в училището.

(2) Координаторът има следните функции:

1. разпознава потребността от предоставянето на обща и/или допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученик въз основа на наблюденията и анализите на класните ръководители и на учителите, които преподават на ученика, въз основа на

документите на учениците, включително от изследвания и консултации при наличие на такива, и въз основа на събраните данни за развитието на учениците, и/или по инициатива на родителя/представителя на детето/лицето, което полага грижи за детето;

2. предлага на директора да утвърди съставите на екипите за подкрепа за личностно развитие на учениците в случай на необходимост от предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие;

3. координира извършването на оценката на индивидуалните потребности на учениците в риск, с изявени дарби и с хронични заболявания от екипите за подкрепа за личностно развитие;

4. предлага на директора да утвърди списък на учениците, на които ще се предоставя допълнителна подкрепа за личностно развитие въз основа на извършената оценка на индивидуалните им потребности от екипите за подкрепа за личностно развитие;

5. координира предоставянето на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на учениците съвместно с педагогическите специалисти в училището;

6. предлага на директора в случай на необходимост да осигури допълнителни специалисти като организира и координира осигуряването им в зависимост от индивидуалните потребности на ученика

7. координира работата с родителя/представителя на ученика/лицето, което полага грижи за ученика, включително по отношение включването му в работата на екипа за подкрепа за личностно развитие на ученика;

8. координира работата и взаимодействието на всички екипи за подкрепа за личностно развитие на учениците в училището;

9. съхранява документите на всеки ученик, за което е формиран и работи екип за подкрепа за личностно развитие;

11. координира работата с институциите в системата на училищното образование и с други институции и организации, работещи с деца, по отношение предоставянето на обща и/или допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученик;

12. организира и координира дейности и събития в училището за учениците, за училищната и за родителската общност, насочени към промяна на нагласите и приемане на различието, както и към изява на дарбите на учениците;

13. след приключване на втория учебен срок на съответната учебна година изготвя и предоставя на педагогическия съвет обобщен доклад-анализ за състоянието на процеса на приобщаващото образование в училището.

Докладът се предоставя и на началника на съответното регионално управление на образованието.

Чл. 71. Общата подкрепа за личностно развитие в училището гарантира участие и изява на всички ученици в класната стая и може да включва:

1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;

2. кариерно ориентиране на учениците;

3. занимания по интереси;

4. библиотечно-информационно обслужване;

5. поощряване с морални и материални награди;

6. дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;

7. превенция на обучителните затруднения.

Чл. 72. (1) Общата подкрепа за личностно развитие в училището за целите на превенцията на обучителните затруднения се изразява във включване на учениците в:

1. допълнително обучение по учебни предмети при условията на Закона за предучилищното и училищното образование;

2. консултации по учебни предмети и допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове

(2) Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва работа с ученици:

2. в риск;

3. с изявени дарби;

4. с хронични заболявания.

Чл. 73. (1) Допълнителната подкрепа се предоставя въз основа на оценката на индивидуалните потребности, която се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие в училището.

(2) В екипа може да се включват и други специалисти, както и представители на органите за закрила на детето и на органите за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

(3) Екипът за подкрепа за личностно развитие работи съвместно с родителите, а при необходимост и с други институции за подкрепа за личностно развитие.

Чл. 74. (1) Училището осъществява дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и координираните усилия на всички участници в образователния процес.

(2) Видовете и съдържанието на дейностите по превенция на тормоза и насилието са подчинени на обща училищна политика и се разработват от училищната общност.

Раздел III **Санкции на учениците**

Чл. 75. (1) За неизпълнение на задълженията, определени в Закона за предучилищното и училищното образование, в нормативни актове по неговото прилагане и в правилника за дейността на училището, след изчерпване на останалите механизми за въздействие върху вътрешната мотивация и за преодоляване на проблемното поведение на учениците може да се налагат следните санкции:

1. **Забележка** - наказанието се налага:

а) на ученик при направени 6 и повече неизвинени отсъствия;

б) за нарушаване Правилника за дейността на гимназията и ЗПУО.

2. **Предупреждение за преместване в друго училище** – наказанието се налага:

а) при направени 12 и повече неизвинени отсъствия;

б) за системно нарушаване Правилника за дейността на гимназията и ЗПУО.

3. **Преместване в друго училище до края на учебната година:** за повече от 15 неизвинени отсъствия и/или за грубо нарушаване Правилника за дейността на гимназията и на ЗПУО.

4. **Преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение - за ученици, навършили 16-годишна възраст:** за повече от 15 неизвинени отсъствия и/или за грубо нарушаване Правилника за дейността на гимназията и на ЗПУО.

(2) За възпрепятстване провеждането на учебния процес учителят може да отстрани ученика до края на учебния час. Отстранените ученици се явяват при директор, педагогически съветник, заместник директор. В случай на отсъствие или ангажираност на лицата от ръководството на гимназията, учениците не напускат района на училището. Нарушението се отразява в дневника на класа. След приключване на часа учителят задължително уведомява родителят/представителят на детето/лицето, което полага грижи за ученика.

(3) За облекло или вид, които са в нарушение на правилника за дейността на училището, както и когато състоянието на ученика не позволява да участва в учебния процес, той се отстранява от училище до отпадане на основанието за отстраняването му. За отстраняването се уведомява родителят/представителят на детето/лицето, което полага грижи за детето. Мярката се налага със заповед на директора, съгласно чл. 203, ал. 2 от ЗПУО.

Чл. 76. (1) Санкциите са срочни.

(2) Срокът на санкциите е до края на учебната година.

(3) Когато санкциите "предупреждение за преместване в друго училище", "преместване в друго училище" и "преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение" са наложени до 30 учебни дни преди края на втория учебен срок, те влизат в сила от началото на следващата учебна година.

Чл. 77. Санкцията "забележка" се налага със заповед на директора по мотивирано писмено предложение на класния ръководител, а всички останали санкции – със заповед на директора по предложение на педагогическия съвет.

Чл. 78. (1) За откриване на процедура по налагане на санкциите по чл. 199, ал. 1 от ЗПУО и чл. 75 (1) от този правилник, директорът задължително уведомява родителя, а в случаите по чл. 75, ал. 1, т. 2 – 4 и съответните териториални структури за закрила на детето.

(2) Ученик, наказан по чл. 75, ал. 1, т. 1 от този правилник се лишава от правото да получава стипендия за срок от един месец, а по ал.1 т. 2 - 4 за срока на наказанието, както и да участва в представителни прояви от името на училището.

(3) Ученикът има право преди налагане на съответната санкция да бъде изслушан и/или писмено да обясни фактите и обстоятелствата, свързани с конкретното нарушение. Изслушването задължително се извършва в присъствието на педагогически съветник.

(4) Родителят на ученика има право да присъства на изслушването и да изрази мнение, както и да участва в процедурата по налагане на санкцията при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

(5) Наказанията и тяхното заличаване се вписват в ученическата книжка, в личния картон, характеристиката на ученика и в дневника на класа.

(6) Класният ръководител уведомява родителя за наложените на ученика наказания и мерки.

Чл. 79. (1) Освен налагането на санкция на ученика, по предложение на комисия за организиране на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие, създадена със заповед №РД13-22/15.09.2016г. към ПГИ - Шумен, се предоставя обща подкрепа за личностно развитие като консултации по учебни предмети, консултации с педагогически съветник, допълнително обучение и допълнителни консултации по учебни предмети в неучебно време, включително в периода на ваканциите, участие в занимания по интереси, кариерно ориентиране и други дейности с оглед недопускане на нарушения или отпадане от училище.

(2) Видът на общата подкрепа по ал. 1 се определя в плана за действие от координатора, съвместно с класния ръководител, учителите на ученика и родителя/представителя на детето/лицето, което полага грижи за детето.

Чл. 80. (1) След всеки 3 допуснати отсъствия по неуважителни причини на ученика от училище, класният ръководител уведомява родителя/представителя на детето/лицето, което полага грижи за детето, и обсъжда с него възможностите за отстраняване на причините за отсъствията.

(2) Броят на отсъствията на ученика се отбелязва в дневника на класа и веднъж месечно се вписва в ученическата книжка.

Чл. 81. Ученикът може да отсъства от училище по уважителни причини в следните случаи:

1. по медицински причини – при представяне на медицински документ и след писмено потвърждение от родителя/представителя на детето/лицето, което полага грижи за детето. Родителят е длъжен лично да уведоми класния ръководител за отсъствието на ученика. Документите се представят до 3 учебни дни след отсъствията;

2. поради наложително участие в друга дейност – при представяне на официален документ / с изходящ № и мокър печат/ от спортния клуб, в който членува, от организаторите на състезания, конкурси, олимпиади, фестивали, концерти, спектакли, изложби и други, и след писмено потвърждение от родителя/представителя на детето/лицето, което полага грижи за детето. Документите се представят до 3 учебни дни след събитието. В началото на учебната година, ръководителите на клубове представят списък на учениците, участващи в съответните дейности.

3. до 3 дни в една учебна година с разрешение на директора на училището въз основа на писмена молба, представена предварително и лично от родителя/представителя на детето/лицето, което полага грижи за детето.

4. до 7 дни в една учебна година с разрешение на директора на училището въз основа на решение на педагогическия съвет. Молбата за необходимостта от отсъствие на ученика се подава от родител не по-късно от 1 месец, предшестваш провеждане на съвета.

Глава десета **РОДИТЕЛИ**

Чл. 82. (1) Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и училището се осъществяват чрез индивидуални консултации, родителски срещи, обучения, както и всеки път, когато конкретна ситуация или поведение на детето или ученика го прави необходимо.

(2) Средство за постоянна връзка между училището и родителя е бележникът на ученика.

Чл. 83. Родителите имат следните права:

1. периодично и своевременно да получават информация за успеха и развитието на децата им в образователния процес, за спазването на правилата в училището и за приобщаването им към общността;
2. да се срещат с ръководството на училището, с класния ръководител, с учителите и с другите педагогически специалисти в определеното приемно време или в друго удобно за двете страни време;
3. да се запознаят с училищния учебен план;
4. да присъстват и при желание от тяхна страна да бъдат изслушвани, когато се решават въпроси, които засягат права и интереси на ученика;
5. най-малко веднъж годишно да получават информация, подкрепа и консултиране в училището по въпроси, свързани с образованието, с кариерното ориентиране и с личностното развитие на децата им;
6. да избират и да бъдат избирани в обществения съвет на училището;
7. да участват в училищното настоятелство;
8. да изразяват мнение и да правят предложения за развитие на училището.

Чл. 84. Родителите имат следните задължения:

1. да осигуряват редовното присъствие на ученика в училище, като уведомяват своевременно училището в случаите на отсъствие на ученика;
2. редовно да се осведомяват за своите деца относно приобщаването им в училищната среда, успеха и развитието им в образованието и спазването на училищните правила;
3. да спазват правилника за дейността на училището и да съдействат за спазването му от страна на ученика;
4. да не допускат явяването на ученика в училище с облекло или във вид, които не съответстват на Правилника на училището, положението му на ученик и на добрите нрави;
5. да участват в процеса на изграждане на навици за самоподготовка като част от изграждането на умения за учене през целия живот;
6. да участват в родителските срещи;
7. да се явяват в училището след покана от учител, директор или друг педагогически специалист в подходящо за двете страни време;
8. да подадат лично молба при отсъствие на ученика по семейни причини до Директора на гимназията;
9. да уведомяват класния ръководител при промяна на адрес и телефон;
10. При отсъствие на родителите от страната, да се подаде декларация по образец до директора на училището, за лицето, което ще е настойник на ученика.

Глава единадесета **ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ** **Раздел I** **Общи положения**

Чл. 85. (1) Учителите, директорът, както и заместник-директорите, които изпълняват норма преподавателска работа, са педагогически специалисти.

(2) Педагогически специалисти са и ръководителя на направление "Информационни и комуникационни технологии" и педагогическият съветник.

(3) Педагогически специалисти са лица, които изпълняват функции свързани с организиране и провеждане образователно-възпитателния процес по учебния предмет, проверява и оценява знанията и уменията на учениците, съдейства за пълноценното им интегриране в училищната и социалната среда.

Чл. 86. На педагогическите специалисти се дължи почит и уважение от учениците, родителите, административните органи и обществеността.

Раздел II

Права и задължения

Чл. 87. (1) Педагогическите специалисти имат следните права:

1. да бъдат зачитани правата и достойнството им;
2. да определят методите и средствата за провеждане на образователния процес съобразно принципите и целите, определени в този закон;
3. да участват във формирането на политиките за развитие училището;
4. да получават професионална подкрепа в процеса на изпълнение на служебните си задължения;
5. да повишават квалификацията си;
6. да бъдат поощрявани и награждавани.

(2) Педагогическите специалисти имат следните задължения:

1. да осъществяват обучение и възпитание на учениците в съответствие с държавните образователни стандарти;
2. да опазват живота и здравето на учениците по време на образователния процес и на други дейности, организирани от институцията;
3. да зачитат правата и достойнството на учениците и другите участници в училищното образование и да сътрудничат и партнират със заинтересованите страни;
4. да поддържат и повишават квалификацията си съобразно политиките за организационно развитие на съответната институция и специфичните потребности на учениците, с които работят с цел подобряване качеството на образованието им;
5. да изпълнява предписанията и препоръките на органите, осъществяващи методическа дейност и контрол в системата на образованието;
6. да попълва и води установената училищна документация за учениците, на които преподава или е класен ръководител; спазвайки нормативните документи;
7. да провежда допълнителна работа с нуждаещи се ученици;
8. да докладва на Педагогически съвет за ученици, допуснали 25% общо отсъствия от срочния хорариум на предмета, който преподава, и нямащи необходимия брой оценки за оформяне на срочна оценка;
9. да спазва Етичния кодекс за работещите с деца.

Чл. 88. Учителите нямат право да предоставят образователни услуги срещу заплащане при наличие на конфликт на интереси.

Чл. 89. Учителят няма право да освобождава по време на час ученик, потърсен от външно лице или за разговор по мобилен телефон.

Чл. 90. (1) Основният предмет на дейността на педагогическия съветник е проучването и подпомагането на психичното развитие и здраве на децата и юношите в системата на средното образование, подготовката за образователен и професионален избор и адаптирането на учениците към образователната и социалните системи на последните към учениците. Професионалната му роля е да бъде посредник в отношенията “индивид - училищна система”.

(2) В своята работа педагогическият съветник осъществява следните дейности съобразно спецификата на училището и своята квалификация:

1. Диагностиране на входното равнище на постъпващите ученици и на затрудненията в интелектуалната, личностна и поведенческа сфера на учениците;
2. Индивидуално консултиране на ученици, учители и родители по възникнали проблеми;

3. Оказване на съдействие за кариерното развитие /училищно, професионално и социално/ на учениците;
4. Посредничество при взаимоотношенията с училището като институция - учители, училищно ръководство, училищно настоятелство;
5. консултиране на училищното ръководство и училищния състав по отношение на разработване на училищни правилници и училищния климат;
6. Съдействие за решаване на конфликти между ученици, учители, родители и училищно ръководство.

Чл. 91. За неизпълнение на цитираните задължения, лицата работещи в ПГИ – Шумен, ще бъдат наказвани съгласно Кодекса на труда.

Чл. 92. (1) Педагогическият съвет на училището като специализиран орган за разглеждане и решаване на основни педагогически въпроси:

1. приема стратегия за развитие на училището, съвместно с обществения съвет, която се актуализира всяка година;
2. приема Правилника за дейността на училището;
3. приема училищния учебен план, след съгласуване с обществения съвет;
4. приема формите на обучение;
5. приема годишния план за дейността на училището;
6. приема учебни планове за индивидуална форма на обучение;
7. приема мерки за повишаване качеството на образованието;
8. приема програма за превенция на ранното напускане на училище;
9. приема програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи;
10. предлага на директора разкриване на занимания по интереси;
11. прави предложения на директора за награждаване на ученици и за налагане на съответните санкции в предвидените в ЗПУО и този правилник случаи;
12. определя училищни символи и ритуали и други отличителни знаци;
13. определя ученически униформи;
14. участва със свои представители в създаването и приемането на етичен кодекс на училищната общност;
15. запознава се с бюджета на училището, както и с отчетите за неговото изпълнение;
16. периодично, най-малко три пъти през една учебна година, проследява и обсъжда нивото на усвояване на компетентности от учениците и предлага съвместни мерки между учителите с цел подобряване на образователните резултати.

Чл. 93. (1) Педагогическият съвет включва в състава си педагогическите специалисти;

(2) С право на съвещателен глас могат да участват председателят на училищното настоятелство, представител на обществения съвет и медицинското лице, което обслужва училището.

Чл. 94. (1) Педагогическият съвет се свиква най-малко веднъж на месец от Директора. Извънредно заседание се свиква по писмено искане до Директора на най-малко 1/3 от числения му състав.

(2) Решенията се приемат с обикновено мнозинство при присъствието на не по-малко от 2/3 от числения му състав.

(3) Решенията на педагогическия съвет могат да се отменят от самия съвет с квалифицирано мнозинство (2/3 от гласовете на присъстващите) или от Началника на Регионалното управление на образованието.

(4) За всяко заседание на Педагогическия съвет се води протокол.

Глава четирнадесета ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ

Чл. 95. Общественият съвет е орган за подпомагане на развитието на училището и за граждански контрол на управлението му.

Чл. 96. (1) Общественият съвет при ПГИ се състои от 7 членове и включва един представител на МОН, четирима представители на родителите, един представител на обществеността и представител на работодателите.

(2) Членовете на обществения съвет се определят по ред, предвиден в Правилник за създаването, устройството и дейността на обществените съвети към детските градини и училищата.

Чл. 97. (1) Общественият съвет:

1. одобрява стратегията за развитие на ПГИ и приема ежегодния отчет на директора за изпълнението ѝ;

2. участва в работата на педагогическия съвет при обсъждането на програмите за превенция на ранното напускане на училище и за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи, както и при обсъждане на избора на ученически униформи;

3. предлага политики и мерки за подобряване качеството на образователния процес въз основа на резултатите от самооценката на институцията, външното оценяване – за училищата, и инспектирането на училището;

4. дава становище за разпределението на бюджета по дейности и размера на капиталовите разходи, както и за отчета за изпълнението му;

5. съгласува предложението на директора за разпределение на средствата от установеното към края на предходната година превишение на постъпленията над плащанията по бюджета на училището;

6. съгласува училищния учебен план;

7. съгласува избора от учителите на учебниците и учебните комплекти, които се предоставят за безвъзмездно ползване на учениците;

8. сигнализира компетентните органи, когато при осъществяване на дейността си констатира нарушения на нормативните актове;

9. дава становище по училищния план-прием;

10. участва с представители в създаването и приемането на етичния кодекс на училищната общност;

11. участват с представители в заседанията на педагогическия съвет с право на съвещателен глас.

(2) Общественият съвет дава становища по други въпроси по искане на директора, педагогическия съвет, регионалното управление на образованието или Министерството на образованието и науката.

(3) При неодобрение от обществения съвет на актовете по ал. 1, т. 1 и 6 те се връщат с мотиви за повторно разглеждане от педагогическия съвет. При повторното им разглеждане педагогическият съвет се произнася по мотивите и взема окончателно решение.

Глава петнадесета

УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО

Чл. 98. (1) Управление на качеството е непрекъснат процес на организационно развитие, основан на анализиране, планиране, изпълнение на дейностите, оценяване и внасяне на подобрения в работата на ПГИ – Шумен.

(2) Анализирането, планирането, изпълнението на дейностите и внасянето на подобрения в работата на ПГИ – Шумен се извършват при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за управлението на качеството в институциите.

(3) Оценяването се извършва чрез самооценяване.

(4) Самооценяването се извършва при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за управлението на качеството в институциите.

Чл. 99. Самооценяването е насочено към изготвяне на вътрешна оценка на качеството на предоставяното образование.

Чл. 100. Участници в процеса на самооценяването са учениците, учителите, директорът, другите педагогически специалисти, родителите както и работодатели.

Чл. 101. Самооценяването се извършва от работна група от представители на институцията.

Чл. 102. Членовете на работната група за провеждане на самооценяването имат право да:

1. участват във вътрешната система на осигуряване на качеството;
2. разработват план-график за провеждане дейностите по самооценяването;
3. изискват попълването на справки, анкети и чек-листи от педагогическите специалисти и служителите в гимназията;
4. да проучват мнението на педагогическите специалисти, ученици, родители и представители на обществения съвет чрез срещи и разговори, както и попълването на анкетни карти и въпросници за оценка и самооценка.

Чл. 103. Доказателствените материали за проведеното самооценяване се пазят от членовете на работната група на хартиен носител и в електронен вариант в срок от 5 години.

Чл. 104. За осигуряване на качеството, при провеждането на самооценяването, ПГИ – Шумен си сътрудничи със социалните партньори /работодателите и обществеността/ и другите заинтересовани страни.

Чл. 105. За получените резултати от самооценяването се съставя годишен доклад, който се представя на Регионалното управление на образованието – Шумен и резюме от доклада, което се публикува на интернет страница на гимназията.